

Kanta

**Sähköinen
lääkemääräys
pitkäaikaisessa
avo- tai
laitoshoidossa**

Kansalliset toimintamallit 1.1.2017 alkaen

Päivitetty 7.8.2017

Asiakkaan reseptit pitkäaikaisessa avo- tai laitoshoidossa

- Kun asiakas saa pitkäaikaista tai säännöllistä avo- /laitoshoitoa (esim. kotihoito tai palveluasuminen), noudatetaan kansallisia sähköisen lääkemääräyksen toimintamalleja.
- Asiakkaan lääkehoitoa voidaan toteuttaa joustavammin, jos asiakas antaa kirjallisen suostumuksen palvelua tai hoitoa antavalle sosiaali- tai terveydenhuollon palveluntuottajalle.
- Palveluntuottaja varmistaa asiakkaan henkilöllisyyden hoitosuhteen alussa, jolloin sitä ei tarvitse varmistaa uudelleen lääkkeitä määrätessä.
 - Huumausainelääkemääräykseen voidaan kirjata asiakkaan tunnistamistavaksi *Muu* ja tieto *Potilas tunnetaan*.

Toimintamallivaihtoehtoja asiakkaan lääkehoidossa

Lääkehoito voidaan toteuttaa

- sosiaali- tai terveydenhuollon palveluntuottajat ja apteekki asiakkaan kirjallisella suostumuksella
- annosjakeluna apteekista
- asiakas itse tai joku muu henkilö asiakkaan puolesta (esim. omainen)
- palveluntuottaja ilman kirjallista suostumusta

Lääkehoito asiakkaan kirjallisella suostumuksella

1/4

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja apteekin toteuttama asiakkaan lääkehoito sähköisillä resepteillä edellyttää asiakkaan kirjallista suostumusta kaikille toimijoille

- Asiakkaalta pyydetään suostumus organisaation edustajalle lomakkeella: *Resepti -palvelun suostumus: Asiakkaan puolesta toimivalle sosiaali- tai terveydenhuollon palvelunantajalle.*
- Suostumus annetaan sosiaali- ja terveydenhuollonpalvelujen tuottajille sekä apteekille
 - Suostumus on voimassa toistaiseksi.
 - Suostumus uusitaan, jos suostumuksessa mainitut osapuolet muuttuvat.

Lääkehoito asiakkaan kirjallisella suostumuksella

2/4

Lääkitystä voidaan muuttaa ilman lääkärin vastaanottoa

- Hoitaja arvioi, että asiakkaan lääkitystä pitäisi muuttaa.
- Hoitaja viestii havaintonsa lääkärille ja sisällyttää viestiin tiedon asiakkaan suostumuksesta
- Lääkäri tekee tarvittavat muutokset asiakkaan lääkitykseen ja resepteihin.
- Lääkäri viestii muutoksista tarvittaessa hoitajalle. Muutokset hoitaja näkee myös asiakkaan lääkitystiedoista.
- Tarvittaessa lääkkeen määrääjä voi mitätöidä asiakkaan reseptin.

Lääkehoito asiakkaan kirjallisella suostumuksella

3/4

Uudistaminen

- Uudistamisen käynnistämisestä voi vastata joko palveluntuottaja tai apteekki
 - Kun palveluntuottaja on vastuullinen toimija uudistamispyynnön tekemisessä:
 - Hoitaja toteaa asiakkaan reseptin uudistamistarpeen.
 - Hoitaja kohdistaa pyynnön lääkärille sekä merkitsee pyyntöön asiakkaan suostumuksen kaikkien Reseptikeskuksen tietojen katseluun, jos potilastietojärjestelmä ei tee sitä automaattisesti.
 - Kun apteekki on vastuullinen toimija uudistamisessa:
 - Apteekki toteaa asiakkaan reseptin uudistamistarpeen ja lähettää uudistamispyynnön asiakkaan suostumuksen osoittamaan sosiaali- tai terveydenhuollon yksikköön.
 - Apteekki merkitsee pyyntöön asiakkaan suostumuksen Reseptikeskuksen tietoihin.
- Lääkäri käsittelee reseptin uudistamispyynnön.
- Kun lääkäri ei uudista reseptiä, hän ilmoittaa siitä palveluntuottajan hoitajalle.
- Hoitaja viestii asiakkaalle sekä apteekkiin mahdollisesta hylkäämisestä.

Lääkehoito asiakkaan kirjallisella suostumuksella

4/4

Lääkkeiden noutaminen apteekista

- Palveluntuottajan edustaja noutaa lääkkeet apteekista tai apteekki toimittaa lääkkeet palveluntuottajalle. Käytäntö riippuu palveluntuottajan ja apteekin välisestä sopimuksesta.
 1. Palveluntuottajan työntekijä todistaa apteekissa oikeutensa lääkkeiden noutamiseen henkilökuntakortilla tai muulla palveluntuottajan ja apteekin yhteisesti sopimalla tavalla. Palveluntuottaja voi jättää apteekkiin myös tilauslistan seuraavaa noutokertaa varten.
 2. Apteekki toimittaa lääkkeet palveluntuottajalle saamiensa tilausten perusteella.
- Lääkkeet toimitetaan asiakkaalle joko palveluntuottajan jakamina tai alkuperäispakkauksina.

Annosjakeluna apteekista

- Kun apteekki toimittaa asiakkaan lääkkeet annosjakeina:
 - Lääkäri merkitsee lääkemääräykseen merkinnän ”annosjakelu” asianomaiseen kohtaan
 - Lääkkeet määrätään mahdollisuuksien mukaan kapseleina tai kokonaisina tabletteina ja ajalle.
 - Apteekki hallinnoi annosjakelussa olevia lääkemääräyksiä ja seuraa niiden uudistamistarvetta
- Muuten toimintaan sähköisen lääkemääräyksen muiden toimintamallien mukaisesti

Asiakas itse tai joku muu henkilö

- Sähköisen reseptin käytännöt vastaavat avohoidon käytäntöjä, kun kotihoidon asiakkaan lääkeasiat hoitaa asiakas itse tai joku muu henkilö asiakkaan puolesta.

Lääkehoito ilman asiakkaan suostumusta 1/4

Lääkehoidon turvallinen toteuttaminen on vaikeaa, jos asiakkaalta ei ole kirjallista suostumusta organisaation käytössä.

- suostumuksen puuttuminen tarkoittaa, että
 - resepti voidaan uudistaa ainoastaan asiakkaan pyynnöstä
 - suostumus kaikkien Reseptikeskuksen tietojen katseluun on kysyttävä asiakkaalta jokaista katselukertaa varten
 - jokaiseen reseptin mitätöintiin on pyydettävä asiakkaalta suostumus
 - yhteenvetotuloste voidaan tulostaa ainoastaan asiakkaan pyynnöstä.

Lääkehoito ilman asiakkaan suostumusta 2/4

Lääkityksen muuttaminen ilman lääkärin vastaanottoa

- Hoitaja arvioi, että asiakkaan lääkitystä pitäisi muuttaa.
- Hoitajan on pyytävä Reseptikeskuksen tietojen katseluun asiakkaalta suullisen suostumuksen
- Hoitaja viestii lääkärille havaintonsa ja asiakkaan mahdollisen suostumuksen Reseptikeskuksen tietojen katseluun
- Lääkäri tekee tarvittavat muutokset asiakkaan lääkitykseen ja sähköiseen lääkemääräykseen
- Lääkäri viestii muutoksista tarvittaessa hoitajalle erikseen. Muutokset hoitaja näkee myös asiakkaan lääkitystiedoista

Lääkehoito ilman asiakkaan suostumusta 3/4

Uudistaminen

- Hoitaja toteaa uudistamistarpeen ja pyytää asiakkaalta suullisen suostumuksen Reseptikeskuksen tietoihin
- Hoitaja kohdistaa uudistamispyynnön lääkärille ja merkitsee mahdollisen suostumuksen lääkärille Reseptikeskuksen tietojen katseluun
- Lääkäri käsittelee reseptin uudistamispyynnön.
- Jos lääkäri ei uudista reseptiä, hän ilmoittaa asiasta hoitajalle. Tarvittaessa hän viestii myös uudistamisesta.
- Hoitaja viestii asiakkaalle uudistamispyynnön tuloksesta
- Lääke on noudettavissa apteekista, kun uudistamispyyntö on hyväksytty

Lääkehoito ilman asiakkaan suostumusta 4/4

Lääkkeiden noutaminen apteekista

- **Palveluntuottaja noutaa lääkkeet apteekista**
- **Palveluntuottajan työntekijä todistaa apteekissa oikeutensa lääkkeiden noutamiseen potilasohjeella tai asiakkaan Kela-kortilla**
- **Palveluntuottajan työntekijä maksaa asiakkaan lääkkeet apteekissa asiakkaan hänelle tätä tarkoitusta varten antamalla rahoilla, kun asiakas ei ole apteekin tiliasiakas.**
- **Lääkkeet toimitetaan asiakkaalle joko palveluntuottajan jakamina tai apteekin toimittamina pakkauksina.**